

[Godskesen.]

nævne. Det er Spørgsmaalet om, hvem der skal paalægge en Dommer at anlægge Sag, hvis han er blevet ærefornærmet, om det skal være Justitsministeren, eller det skal være vedkommende Retspræsident. Min Mening er, at det er af den største Vigtighed at hævde Dommernes Uafhængighed af Administrationen, ikke blot med Hensyn til de Afgørelser, de træffer, men ogsaa rent personelt, og jeg tror derfor, at det i dette Tilfælde er det rigtige at henlægge Afgørelsen ikke til Justitsministeren, men til vedkommende Retspræsident, og jeg glædede mig meget ved de Udtalelser, som faldt fra den ærede Ordfører for Venstre, der baade er Dommer og Retspræsident og altsaa har ganske særlige Forudsætninger for at behandle denne Sag. Jeg slutter mig paa dette Punkt ganske til hans Udtalelser.

Af de Grunde, jeg nævnte i Begyndelsen af mit Foredrag, mener jeg ikke at burde sige mere ved denne Lejlighed, men vil henskyde den videre Forhandling til Udvalget, hvor jeg og mine Venner vil være fuldkommen villige til at yde vor Bistand til Opnaaelsen af et godt Resultat. Og jeg kan sige, at vi paa ingen Maade er fremmede for Imødekommen, vi kan forhandle om alle Spørgsmaal, og det er mit Haab, at man vil naa til et godt Resultat.

Gunnar Fog-Petersen: Saa længe de store Spørgsmaal om offentlig Begrundelse af Højesteretsdomme, Sagføernes lige og fri Adgang til at føre Proces, Lægmands Deltagelse i Udmaalingen ikke alene af Skyld, men ogsaa af Straf, Offentlighed i Retsplejen ikke er fuldt og endeligt gennemført, vil der ikke blive nogen Afslutning paa denne Lovgivning, saa for saa vidt vil man, hvis Reformen ikke gennemføres nogenlunde fuldt ud, kunne spare sig at trykke Loven op med vedtagne Ændringer. Thi der kan ikke være Tvivl om, at det i denne Sag vil gaa som i alle andre Sager, at den Modstand, der findes imod saadanne almene folkelige Krav, vil falde. Der vil blive gjort Modstand imod dem en Tid, det kan trække længe ud, indtil 50 Aar og længere endnu, men at den til sidst vil falde, er aldeles givet.

Naar Talen er om offentlig Votering i Højesteret, er for en Ikke-Jurist, en Ikke-Dommer og en Ikke-Sagfører de Argumenter, der føres frem fra Juristernes Side, meget karakteristiske. De tager ikke Sigte paa en umiddelbar Betragtning af, hvordan Borgere i et Land maa se paa dette Spørgsmaal, men fremsættes ud fra den saakaldte

Sagkundskabs Bedreviden angaaende Borgernes Velfærd. Saadan har det været, lige siden vi fik den fri Forfatning, og vi vil faa det at se længe endnu paa mangfoldige Omraader. Naar der er Tale om kirkelige Spørgsmaal, ja, saa ved Gejstligheden meget bedre Besked end Lægfolk, og det er halvt en Formastelighed fra Lovgivningsmagts Side at ville vedtage noget uden Gejstlighedens Tilslutning. Hvis der ikke var blevet vedtaget noget i vor kirkelige Lovgivning uden Gejstlighedens Tilslutning, havde vi ikke staaet saa frit, som vi staa i Dag i den kirkelige Lovgivning. Og naar der nu er Tale om Spørgsmaal af tilsvarende Art, hører vi akkurat det samme: uden Højesterets Tilslutning kan der ikke være Tale om, at Lovgivningsmagten kan vedtage noget saadant. Ja, hvis man altid skulde have Højesterets Tilslutning, havde vi ikke haft Præmissen til Dommene i Dag, for det har Højesteret ogsaa modsat sig i sin Tid, og nu modsætter Højesteret sig offentlig Votering ud fra den Betragtning, som Borgere med en Specialuddannelse, der danner et kollegialt Samfund, altid henfalder til, nemlig at tro sig selv indtagende en Stilling meget fjernt fra øvrige Menneskers. Ud fra denne Selvophøjethed mener de sig foranlediget til at skulle være Formyndere for den øvrige Befolkning i en Grad, som intet som helst har med Virkeligheden at gøre. Det siger sig selv, at vi her i Rigsdagen, naar der er Tale om Lovgivnings-spørgsmaal, kan spørge, kan lade os vejlede af Jurister, af Højesteret, af Biskopper, af Landboforeningsrepræsentanter, af Husmandsforeningsrepræsentanter, af Fagforeningsrepræsentanter, af Handelsstandens og Industriens Repræsentanter, men det er dog ganske ved Siden af, set fra en Lovgivers Synspunkt, at sige: Kun hvis jeg har Bispernes Tilslutning, kun hvis jeg har Højesterets Tilslutning, kun hvis jeg har Fagforeningernes Tilslutning, kun hvis jeg har Landboforeningernes Tilslutning, kun hvis jeg har Industriens Tilslutning, kan en Lovbestemmelse, som angaar dem, vedtages. Der maa fra et Lovgiversynspunkt, fra et Folkerepresentationssynspunkt bestemte gøres Indsigelse imod en saadan Betragtning, som vil placere den lovgivende Forsamling paa et Stade, der ligger for lavt. Derfor maa jeg hævde, at vi i vor Beslutning om, hvorvidt vi vil gennemføre offentlig Votering i Højesteret, skal staa ganske frit og træffe vor Bestemmelse efter vor egen Vurdering af, hvad der tjener Befolkningen bedst. Og det er se mærkeligt at se, naar man f. Eks. læser Forhandlingerne i 1855—56, hvori